

İSPANAK YETİŞTİRİCİLİĞİ

A-İKLİM VE TOPRAK İSTEĞİ

Ana vatanı Orta Asya olan ıspanak, dünyada ve ülkemizde bol üretilen ve tüketilen sebzelerden biridir. Pek çok çeşidi bulunan ve oldukça kolay yetiştirilen ıspanak, bir yıllık otsu bitkidir. Serin iklim sebzesidir. Kış ve ilkbahar aylarında üretimi yapılır. Ispanak ülkemizin sadece aşırı yağış alan Doğu Karadeniz Bölgesinde çok sınırlı olmak üzere, bunun dışındaki bütün bölgelerimizde yetişebilen ve büyük miktarlarda üretilen bir sebzedir. Ispanak sıcak bölgelerimizde yaz sonlarında ve kışın, soğuk yörelerimizde ise kış ve ilkbahar döneminde üretilir. Kış mevsimi boyunca bütün bölgelerimizde tüketilen bir sebzedir

B-TOPRAK HAZIRLIĞI

Kireç oranı yüksek, nemli, verimli, içinde organik maddeler bulunan gevşek yapılı ve hafif killi topraklar uygundur. Killi topraklarda verim ve kalite önemli ölçüde artar.

Ispanak bitkisinin ana ve ikinci ürün olarak yetiştiriciliği yaygındır. Ispanak kuru tarlaya ekilmez. Bu nedenle ekilecek tarlaya salma sulama yapılır ve toprağın tava gelmesi beklenir.

C-EKİM VE GÜBRELEME

Sürümden önce çiftlik gübresi toprağa serilir. 20–25 cm derinliğinde sürüm yapılır. Ticari gübreler sürümden sonra toprak yüzeye verilerek kazayağı ve diskaro ile toprağın 8-12 cm derinliğine karıştırılır. Genel olarak dekara 10-12 kg azot, 8–10 kg fosfor ve topraktaki miktarına göre potasyum verilmek üzere hesaplamalar yapılmalıdır. Fosfor ve potasyumun tamamı ile azotun yarısı ekimden önce, diğer yarısı hasattan en az bir ay önce toprağa verilmelidir

İyi hazırlanmış tavlı toprağa dekara 1–1,5 kg tohum gelecek şekilde ekim yapılır. Mibzerle ekim imkânı var ise sıra arası 20–25 cm, sıra üzeri 3–5 cm gelecek şekilde tohum sıklığı sağlanır. Dekara 0,7–1 kg tohum kullanılır. Elle ekim yapılırsa daha fazla tohum kullanılır. Mibzerle ekimin iki katı kadar tohum atılır. Tohum derinliği 3-4 cm olmalıdır

Sulama: Ispanak bitkisinin gelişmesi için sulamanın düzenli yapılması gerekir. Büyüme esnasında haftada 1-2 kez sulama yapılır. Kumlu topraklarda 2 kez sulama yapmak uygun olur. İlkbahar ve sonbahar yağışları, sulama miktarını ve sayısını azaltabilir. Ispanak sudan hoşlanan bir bitkidir. Ancak fazla su bitkiye zarar verebilir. Sulama gerekiyorsa salma, damlama ve yağmurlama yöntemiyle sulama yapılmalıdır.

Hastalık ve Zararlılar: Yüksek kalitede sebze yetiştirmede başarı sağlamak için hastalık ve zararlı kontrolünün zamanında ve doğru şekilde yapılması çok önemlidir. Doğru teşhis yapıldığı takdirde, uygun kontrol yapma imkânına sahip olabilirsiniz.

Ispanakta en çok görülen Bakteri Hastalığı; *Pectobacterium carotovorum* (Bakteriyel yumuşak çürüklük),

Mantar hastalıkları ise en çok görülen mildiyö'dür

Zararlılar;

Pancar Sineği (*Pegomya betae*): Beyaz larvalar, küçük kanallar açarlar, özelliklede genç bitkilerin yüzeylerinde. Kuru hava koşulları ile birlikte genelde genç bitkiler ölür.

Yaprak Bitleri (*Aphis fabae scop / myzus persicae (sutz.)*): Genelde yapraklar kıvrılır. Bitler, bazı virüsleri bitkiye gönderirler.

Yaprak Delici (*Liomyza huidobrensis*): Bu sinek, yapraklara zarar verir ve bazı virüsleri bitkiye gönderir. Larvalar küçük kanallar açarlar, özelliklede alt kısımdaki yaprakların sinirleri boyunca.

Tırtıllar (*Mamestra spp.*): Özellikle yaz mevsiminde tırtıllar bitkiye zarar verebilirler.

Downy Küfü (*Peronospora fannosa*): Yaprakların üst yüzeylerinde sarı lekeler, alt yüzeylerinde ise küf benzeri gri noktalar oluşur. Kimyasal kontrol mümkün değildir, dayanıklı türleri kullanınız.

Yabancı Ot Kontrolü: Ekiminden sonra zararlı ot kontrolünün mekanik yollarla yapılması mümkün değildir. Ispanağın temiz bir tohum yatağı üzerinde yetiştirilmesi son derece önemlidir. Ekimden önce, mekanik ve kimyasal yollar ile zararlı ot kontrolü yapılabilir.

İlaçlama: Ispanak bitkisini hastalık ve zararlılardan korumak için şu önlemler alınmalıdır:

- Ispanak bitkisinin hastalık ve zararlılardan korunması için tarım ilacı kullanılmamalıdır. Yapraklarda kalan ilaç artıkları yıkanmayla çıkmayacağı için insanlara zararlı olabilmektedir.

- Ispanak bitkisinde yaprak bitlerini önlemek için sık aralıklarla sabunlu su püskürtülebilir.
- Salyangozların zararlarından korunmak için fidelerin etrafına meşe odunu külü serpilebilir.
- Ispanak, patates ve meyve ağaçları gibi bitkilerden uzağa dikilmelidir. Bu bitkilere gelen zararlılar ıspanak bitkisine de hastalık taşıyabilir.
- Ispanak tohumu atılırken sık atılmamasına dikkat edilmelidir. Sık ekim hastalıkların yayılmasını kolaylaştırır.
- Yabani otların temizlenmesine özen gösterilmelidir.
- Sulamaya dikkat edilmelidir. Aşırı rutubet hastalıkların yayılmasına neden olur.
- Tohum seçerken kaliteli ve sağlıklı olmasına dikkat edilmelidir.
- Taze gübre kullanılmamalıdır.

D-ÖNEMLİ İSPANAK ÇEŞİTLERİ

Matador: Son yıllarda oldukça fazla yetiştirilmektedir. Bitki sık ve kuvvetli bir bünyeye sahiptir. Yaprakları kabarcıklı olup kısa saplıdır. Koyu yeşil renklidir. Tohumlar hafif basık, iri ve üzerleri pürüzlüdür. Toprak bakımından pek seçici değildir. Erkek bitki oranı azdır. Tohumculuk için uygundur. Çiftçiye tavsiye edilebilecek bir çeşittir.

Matador ıspanak çeşidi

Üniversal ıspanak: Yaprakları açık yeşil renkli olup Üzerleri düzdür. Yaprak uçları sivridir. Yaprak sapı uzundur. Çabuk gelişen bir çeşittir. Erkek bitki oranı % 50 kadardır. Tohumları yuvarlaktır. Toprak bakımından pek seçici değildir. Ancak tınlı topraklarda verimin arttığı bilinmektedir.

Üniversal ıspanak çeşidi

Tavsiye Edilen Diğer Çeşitler; Spalding F1, Renegade F1, Rembrandt F1, Renaissance F1, Rendo F1

E-HASAT

Erkenci mahsuller, yaklaşık 3 ay içerisinde hasat edilir. Yaz mahsulü , +1 ay içerisinde hava koşullarında (sıcak hava koşullarında 25 günde) olgunlaşacaktır. Genel olarak, ilkbahar, yaz ve sonbahar ıspanakları, çiçek saplarının gelişimi başlamadan önce hasat edilmelidir. Ispanak, tırpan ile kolayca toplanabilir. Hasat edilecek mahsul miktarı, dekar başına 1,5-2,5 tondur.

Adres	: Gayret Mahallesi Çınardibi Sokak No: 12 Yenimahalle/ANKARA
Santral	: 0312 344 59 50
Belgegeçer	: 0312 315 60 07
e-mail	: ankara@tarimnet.gov.tr
web	: http://ankara.tarim.gov.tr/

T.C. ANKARA VALİLİĞİ İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü

İSPANAK YETİŞTİRİCİLİĞİ

2015